

Bombardejar amb mentides

Sense voler menystenir gens ni mica la gravetat de les porres ni de les reixes, ara mateix la pitjor arma que hem de témer de l'adversari és la mentida. Al capdavant, la brutal repressió policial de l'1-O, més enllà dels cops, va posar al descobert que l'Estat estava disposat a arribar fins on fos per impedir que es conegués quina era la voluntat dels catalans. Aquesta va ser la virtut d'aquella violència: la seva visibilitat. Les porres no van enganyar, i, per molt que es dissimulessin a Espanya i que hagin decretat secret d'estat l'operatiu policial, l'opinió pública internacional no va poder ser enganyada. I passa el mateix amb l'empresonament o l'exili del nostre govern. Violentar un govern elegit democràticament és una barbaritat política i jurídica difícil de qualificar, sí. Però la visibilitat del crim fa que es converteixi en un crit de denúncia tan potent que, malgrat tanta decepció, hom surti massivament al carrer per condemnar-lo.

EN CANVI, el més perillós de la mentida és que condueix a l'engany, i que és molt més difícil fer-la visible, denunciar-la i sobretot rebel·lar-s'hi. I ara som just en aquest punt de la guerra política que viu el nostre país: tots els aparells de l'estat espanyol s'han abocat a recórrer a la mentida sistemàtica per vèncer el 21-D. És a dir, guanyar la batalla d'unes eleccions il·legítimes a les quals sembla que no queda més remei que concórrer i que, prenent la iniciativa, els ha permès triar el camp i l'hora de la batalla.

DES DEL MEU PUNT DE VISTA, doncs, ara mateix la mentida és la forma de violència més perillosa amb què ens hem d'enfrontar. És el bombardeig de cada cinquanta anys. La mentida d'un ministre que diu que no s'ensenyava espanyol a les nostres escoles. La mentida que situa falsament uns nens com a escuts humans. La mentida que ens acusa d'incitació a l'odi malgrat totes les demostracions de comportament pacífic i respectuós. La mentida que envia Jordi Sánchez i Jordi Cuixart a la presó per violents. La mentida que vol fer de la presidenta Carme Forcadell una traïdora. La mentida que vol convertir el nostre president, Carles Puigdemont, en un covard.

JUANJO MARTÍN / EFE

.....
Tots els aparells de l'estat espanyol s'han abocat a recórrer a la mentida sistemàtica per vèncer el 21-D

I ÉS QUE SI CONVENIM que el coneixement és poder, la mentida és la manera més hàbil de redistribuir-lo il·legítimament, donant-ne més al mentider i prenent-ne a l'enganyat. El més perillós de la mentida és que no deixa rastre, no fa ferits ni presoners. El seu objectiu principal és minar la confiança de l'adversari. Per això, la mentida provoca aquesta greu sensació d'impotència i d'irritació, que tant pot portar a la inanició com a l'agressivitat. Que si el Govern ens enganyava i no tenia res preparat; que si som uns nazis amb pell de xai; que si ens haguéssim desdit de la declaració *ens haurien perdonat* el 155...

AQUESTS DIES em venen al cap, tossudament, els versos de la *Lletania* de Pere Quart:

Per als infants, mentides.
Per als amors, mentides.
Per als amics, mentides.
Per als clients, mentides.
Mentides plenes o primes,
fermes o tendres –juraments, besades–;

vives –com fresca sang–;
sàvies, agraïdes.
Guatlles i bòfies.
Mítges mentides.

LA MENTIDA ens aboca a una espiral embogida d'engany: que fàcil que és, quan es crea un clima de desconfiança, que la mentida se les campis fresca i ràpida! Com corren per les xarxes socials, com omplen les portades dels diaris del règim, com les vomiten les boques d'aquests que mentint, com va escriure Kant, llicencen i aniquilen la seva dignitat com a persones! Walter Lippmann, el gran estudiós de l'opinió pública, deia que "no hi pot haver llibertat per a una comunitat que no tingui els mitjans per detectar les mentides". Necessitem, urgentment, instruments per denunciar-les!

QUEDEM-NOS com a guia amb el refrany sufi: "El pietós no enganya, i l'intel·ligent no es deixa enganyar". Siguem, doncs, pietosos i intel·ligents.